

จริยธรรมของนักการเมืองไทย Ethics of politicians in Thailand

ภัทรพันธุ์ นิธิวรัตน์สกุล¹

Phattarapan Nithiwaratsakul¹

ขนิษฐา สุทธาดอนันตโกคิน², สุภานัน ดวงสว่าง³

Karisa Sutthadaanantaphokin², Supanan Doungsawang³

บทคัดย่อ

คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองนับเป็นปัญหาหลักประการหนึ่งซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองไทย นักการเมืองต้องยึดถือระดับคุณธรรมจริยธรรมที่สูงกว่าคนที่เป็นพ่อค้าหรือนักธุรกิจ ก็เพราะว่านักการเมืองนั้นต้องเข้ามาบริหารบ้านเมืองในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่ได้เลือกตนมาเป็นผู้แทนเพื่อเป็นปากเป็นเสียงแทนตนในการบริหารบ้านเมือง ตามหลักการประชาธิปไตยแม้ว่าจะมีการบัญญัติประมวลจริยธรรมขึ้นมาให้ควบคุมดูแล บทบัญญัติเหล่านั้นได้กลายเป็นเพียงกระดาษ เพราะขาดการปฏิบัติที่เป็นผล ทั้งนี้เพื่อจะได้มีหลักประกันระดับหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักการเมืองให้อยู่ในกรอบกติกาและจริยธรรมของสังคมได้ หลายคนสรุปว่าคนที่ทำดีต่อตน ต่อสังคมแสดงให้เห็นนั้นเป็นคนที่เพียบพร้อมในคุณงามความดี ซึ่งไม่ถูกที่เดียวนักในการแสดงออกซึ่งจริยธรรมที่ดีเพื่อแสดงให้คนทั่วไปเห็นว่าเป็นคนที่มีจริยธรรมคุณธรรมอย่างเสมอต้นเสมอปลายในผลแห่งรูปธรรมว่าเป็นคนที่ผู้อื่นควรยึดถือเป็นแบบอย่าง บทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ศึกษาและเข้าใจถึงความหมายของพุทธจริยธรรมตามความหมายทางศาสนาสำหรับนักการเมือง มารยาทและจริยธรรมของนักการเมืองและการขาดหลักจริยธรรมของสังคมไทยตามสภาพแวดล้อมทางการเมืองและสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ: พุทธจริยธรรม, นักการเมือง, ประเทศไทย

¹อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พิจิตร :

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phichit Buddhist College

E: mail: padtarapan0804@gmail.com

Abstracts

Political morality and ethics are one of the main problems which are regarded as important to the development of Thailand. Politicians are held to a higher level of morality than those who are merchants or businessmen. Because politicians must come to administer the country as representatives of the people who have elected themselves as representatives to speak for themselves in the administration of the country. According to democratic principles, although a code of ethics was established to supervise. Those provisions had become just paper. for lack of effective practice This is in order to have some level of guarantee in controlling bad behavior of politicians within the rules and ethics of society. Many people conclude that people who do good to themselves to the society shows that he is a person who is complete in virtue. Which is not quite correct in an expression of good ethics to show that the general public can see that it is a person who is consistently ethical in the form of concrete as a person that others should hold as a role model The purpose of this article is for young people, students, and the general public to study and understand the meaning of Buddhist ethics according to religious meaning for politicians. Etiquette and ethics of politicians and the lack of ethical principles of Thai society according to the current political and social environment.

Keywords: Buddhist Ethics, Politicians, Thailand

บทนำ

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมือง เนื่องจากเป็นกลไกในการชักนำบุคลากรที่มีศักยภาพทางคุณธรรมและจริยธรรมเข้าสู่ระบบการเมืองเป็นการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ประชาชนคาดหวังให้นักการเมืองได้ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีความรับผิดชอบคำสัญญาที่ให้ไว้แก่ประชาชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ใช่อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

ให้แก่ตนเองและพวกพ้องการแสดงกริยาอาการและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยนี้การเมืองเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองเพราะประชาชนได้เลือกให้เข้ามาใช้อำนาจแทนในรัฐสภาและในการบริหารบ้านเมือง ดังนั้นประชาชนจึงคาดหวังและมุ่งหมายให้นักการเมืองได้ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบรักษาสัญญาที่ให้ไว้แก่ประชาชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (บุญทัน ดอกไธสง, 2552)

นักการเมืองเมื่อตนเองได้รับความไว้วางใจจากประชาชนก็ทำหน้าที่ทางการเมืองเพราะถือว่าประชาชนให้ความไว้วางใจตนแล้ว ดังนั้นจะทำอะไรเป็นเหตุให้ถูกมองว่านักการเมืองไทยจำนวนไม่น้อยที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมและขาดความรับผิดชอบต่อทางการเมือง คือการเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว และพวกพ้อง ส่วนผลประโยชน์ของประเทศเป็นลำดับสุดท้าย ผู้ที่ต้องรับผลกระทบก็คือประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดผลร้ายหรืออันตรายต่อสังคมการเมือง การยอมรับฟังเหตุผลของคนอื่นและการเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นต้น

จริยธรรมเกี่ยวข้องกับความดีงาม ความถูกต้องความผิด พฤติกรรมที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติค่านิยมและความคาดหวังของสังคม พันธะผูกพันในการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักจริยธรรม รวมทั้งมาตรการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ความสลับซับซ้อนที่วุ่นวายนี้เกิดขึ้นจากการที่จริยธรรมมีความแตกต่างทางความคิดเห็นเข้าเกี่ยวข้องด้วยอย่างมากและถึงแม้คนส่วนใหญ่จะมีความเห็นพ้องต้องกันในหลักการบางอย่างของจริยธรรมแต่เมื่อนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ในสถานการณ์เฉพาะ ก็มักมีความเห็นแตกต่างกันอยู่เสมอ (Joseph Mendola., 2006)

เหตุผลสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดจริยธรรมขึ้นกับความเชื่อพื้นฐานที่ว่าชีวิตมนุษย์มีคุณค่า การที่มนุษย์มารวมตัวกันเป็นสังคมเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวม ทั้งในแง่ของความมั่นคงปลอดภัย การช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การแบ่งแยกการทำงานตามความถนัดชัดเจนเฉพาะด้าน มนุษย์จำเป็นต้องมีกรอบปฏิบัติตนเพื่อเป็นกติกาป้องกันมิให้มนุษย์คนหนึ่งคนใดหรือกลุ่มใดก่อความเสียหายแก่สมาชิกอื่นในชุมชนหรือสังคมโดยส่วนรวม และส่งเสริมให้มนุษย์มีบทบาทในการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมั่นคงความพัฒนา และความสุขให้แก่บุคคล ชุมชน และสังคม (Barbara MacKinnon. (2004)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า มนุษย์เราจะอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุขร่มเย็น หรือทำงานร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น จะต้องมีสิ่งยึดเหนี่ยวให้ทุกคนคิดและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและทุกคนถึงพอใจร่วมกัน สิ่งนั้นเรียกว่าความดีก็คือ การคิด

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

ดี พุดดี ทำดี บุคคลนั้นสังคมนั้นอาจเรียกได้ว่ามี “คุณธรรมจริยธรรม” อันจะนำมาซึ่งคุณประโยชน์ส่วนตนและสังคมส่วนรวม เป็นต้น

บทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ศึกษาและเข้าใจถึงความหมายของพุทธจริยธรรมตามความหมายทางศาสนาสำหรับนักการเมือง มารยาทและจริยธรรมของนักการเมือง และการขาดหลักจริยธรรมของสังคมไทยตามสภาพแวดล้อมทางการเมืองและสังคมปัจจุบัน

ความหมายของจริยธรรม

การศึกษาจริยธรรมได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายในทัศนะของตน คำว่าจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก ได้มีนักคิดทางตะวันออกโดยเฉพาะสังคมไทยได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่าจริยธรรมไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (2546) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎแห่งศีลธรรม

พระราชวรมนี (2528), ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกแง่มุม ทุกด้าน ทุกระดับ ทางกายวาจาใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านปัญญา อย่างถูกต้อง

พระเมธีธรรมมาภรณ์, (2534) ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง หลักแห่งความประพฤติ หรือแนวทางการปฏิบัติให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์สุขของตนและส่วนรวม

พระเมธีธรรมมาภรณ์, (2538) ได้อธิบายหลักจริยธรรมว่า เป็นหลักแห่งความประพฤติที่พึงงามสำหรับทุกคนในสังคม ถ้าเป็นข้อประพฤติที่มีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง เรียกว่า ศีลธรรม ทั้งนี้ มิได้อิงแต่หลักศาสนาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีที่พึงงามของสังคมด้วย

กิริติ บุญเจือ, (2538) ได้ให้ความหมายเชิงสรุปว่า จริยธรรม หมายถึง ประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติของคน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, (2539) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ระบบการกระทำความดี ละเว้นความชั่ว รวมทั้งสาเหตุที่บุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำ และผลของการกระทำหรือไม่กระทำนั้น ตลอดจนกระบวนการเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านั้นด้วย

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

บุญมี แทนแก้ว, (2541) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ จัดว่าเป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางกายที่ดีงาม

วิทย์ วิทศเวทย์, (2530) ได้กล่าวไว้ว่า จริยธรรม คือความประพฤติตามความนิยมที่พึงประสงค์ โดยศึกษาพฤติกรรมด้วยคุณค่า สามารถวิเคราะห์ค่านิยมที่เป็นคู่กัน สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี ควรกระทำและสิ่งใดควรละเว้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จริยธรรมคือหลักการที่คนในสังคมควรยึดถือปฏิบัติเพื่อการ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สังคมจะมีการกำหนดหลักการสำหรับความประพฤติของสมาชิกซึ่งเป็นที่ยอมรับ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมจะเห็นว่าบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนได้นี้จะเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมอยู่ในตนเอง เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคมเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม เป็นต้น

ความสำคัญของจริยธรรม

มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรม ไว้ดังนี้

วศิน อินทสระ, (2541) ได้แสดงความสำคัญของจริยธรรมโดยสรุป ดังนี้

1. จริยธรรม เป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของประชาชน สังคม ประเทศชาติ หากแต่ขาดจริยธรรมแล้ว การพัฒนาที่ยั่งยืนก็ไม่เกิดขึ้นแต่อย่างใด เพราะเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดการแข่งขัน แย่งชิง และเบียดเบียนทำร้ายซึ่งกันและกัน

2. การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาด้านจิตใจก่อน เพราะการพัฒนาจิตใจของคนในสังคม หมายถึง การพัฒนารากฐานแห่งความเป็นมนุษย์ เมื่อรากฐานแห่งความเป็นมนุษย์ถูกเติมเต็มในจิตใจ การศึกษา และการพัฒนาด้านอื่น ๆ ย่อมเจริญรุ่งเรืองไปด้วย และถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่สร้างสรรค์

3. จริยธรรมมิได้จำกัดความหมายอยู่ที่การถือศีล การปฏิบัติธรรม เจริญจิตภาวนาโดยทำประโยชน์ หากแต่หมายถึง การประพฤติปฏิบัติโดยวางรากฐานความคิด ความเห็นที่ถูกต้อง ดังนั้น จริยธรรมจึงมีความจำเป็นและมีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนในสังคม

4. จริยธรรม เป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมให้เกิดการยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จริยธรรมจะเป็นเครื่องมือหล่อหลอมให้คนเกิดความรัก ความสามัคคีต่อกัน ประพฤติปฏิบัติต่อกันด้วยความเอื้ออาทร ต่อผู้อาวุโสกว่า

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2555) การทำในใจโดยแยบคาย การใช้ความคิดถูกวิธีความรู้จักคิดคิดเป็นหรือคิดอย่างมีระเบียบ การรู้จักมองรู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงและโดยวิธีคิดหาเหตุผลสืบค้น สืบสาวให้ตลอดสาย แยกแยะสิ่งนั้นหรือปัญหานั้นออกให้เห็นตามสภาวะและตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยโดยไม่เอาความรู้สึกด้วยตัณหาอุปาทานของตนเข้าจับ เรียกว่าวิधिแห่งปัญญา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จริยธรรมมีความสำคัญสำหรับเป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติสำหรับตนเองและสังคมโดยรวม ซึ่งเมื่อบุคคลได้นำมาปฏิบัติแล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สุข มีความสงบและเจริญก้าวหน้า องค์การใดหรือหมู่คณะใด ได้ประพฤติปฏิบัติในหลักของจริยธรรมแล้ว ย่อมเป็นสังคมแห่งอารยะ คือ สังคมแห่งผู้เจริญอย่างแท้จริง เป็นต้น

บริบททางการเมือง

นักการเมือง (politician) มาจากคำว่า การเมือง (politics) ซึ่งมาจากภาษากรีก คือคำว่า polis แปลว่าเมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกในสมัยโบราณนั้นเมืองหรือนครนั้นมีฐานะเป็นรัฐของนักการเมือง

นักการเมืองไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองไทยหรือของต่างประเทศ ก็คงไม่ได้แตกต่างกันมากนักเพราะนักการเมืองในประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยก็ถูกลงโทษมิให้เห็นอยู่เสมอเหตุเพราะนักการเมืองก็คือคนย่อมมีกิเลสตัณหา แต่ระบบการตรวจสอบที่ดีและระบอบยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพต่างหากที่จะคอยควบคุมและลงโทษผู้ที่ประพฤติไม่อยู่ในร่องในรอย แต่หากประเทศใดก็ตามไม่มีระบบการตรวจสอบที่ดี มีการเลือกปฏิบัติแม้ว่าจะออกกฎหมายมาตีขนาดไหนก็ตามก็ยากที่จะควบคุมลงโทษนักการเมืองที่ไม่อยู่ในร่องในรอยนั้นได้ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ เช่น นครรัฐเอเธนส์ นครรัฐสปาร์ตา เมืองหรือนครในสมัยโบราณจึงกลายมาเป็น “รัฐ” ตามความหมายในปัจจุบัน ในนครรัฐเอเธนส์ ถือว่าสังคมคือการเมืองประชาชนทั้งหมดในฐานะที่มีส่วนร่วมในกิจการของรัฐก็คือนักการเมือง (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2532).

เมื่อพิจารณาความหมายของ “นักการเมือง” จะเห็นได้ว่ามีการให้ความหมายไว้หลาย ๆ ความเห็น เช่น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของนักการเมืองว่า ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ทำหน้าที่ทางการเมือง รัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546) ลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปกครองและการบริหารเข้าใจลึกซึ้งถึงปรัชญาการปกครองแบบประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์ มอง

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

การณ์ไกล เปิดกว้างรับฟังความคิดหลาย ๆ ฝ่ายมีจริยธรรมและมีศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมและจรรยาบรรณทางการเมือง ไม่ทำลายหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย อุทิศชีวิตเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่มุ่งกอบโกย ผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งอำนาจที่ครองอยู่ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2543)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักการเมือง คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ และการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งหมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งวินิจฉัยสั่งการในรัฐบาล ไม่ว่าจะด้วยวิธีการเลือกตั้ง การสืบทอด การรัฐประหาร การแต่งตั้ง หรือวิธีการอื่นใดและรวมถึงผู้ที่มีหน้าที่ในการตรากฎหมาย เป็นต้น

มารยาทและจริยธรรมของนักการเมือง

นักการเมืองมักได้ชื่อว่าเป็นบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์เฉพาะหน้า เป็นคนฉวยโอกาสและมากไปด้วยเล่ห์กล ตลอดจนใช้อุบายต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนลงคะแนนเสียงแก่ตน ไม่ว่าจะฉิดธรรมนองคลองธรรมหรือไม่ อย่างไรก็ตามก็เจตนาธรรมณ์ของนักการเมืองที่ประกาศต่อประชาชนขณะทำการรณรงค์หาเสียงนั้น ทุกคนต่างมีความปรารถนาจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองและให้ประชาชนได้รับความผาสุก แต่เนื่องจากต้องมีการแข่งขันเพื่อเอาชนะใจประชาชนจึงมักมีการโน้มน้ำหนักจิตใจประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีการโจมตี ขู่จู่ต่ออันของกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติกาทางการเมืองที่หลีกเลี่ยงมิได้ (ธวัชชัย วงศ์สังข์, 2554)

อมร รักษาสัตย์, (2544) ได้กล่าวว่า จริยธรรมที่ถูกบังคับให้กระทำถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นต่ำ ดังที่ ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ตั้งเกณฑ์จริยธรรมว่ามี 3 ชั้น คือ จริยธรรมชั้นแรก คือ การที่ไม่ทำความชั่วเพราะกฎหมายบังคับ เพราะกติกากำหนด เพราะกลัวคนจะเห็น คือถูกบังคับแล้วไม่ทำอย่างนี้ถือว่าเป็นจริยธรรมเบื้องต้น จริยธรรมชั้นสอง คือ การทำความดีเพื่อให้มีความสุข ไม่ใช่โดนบังคับ แต่ทำแล้วรู้สึกมีความสุขถือว่าเป็นจริยธรรมชั้นสองเป็นการทำความดี การประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตนเองนั้นมีความสุข สังคมมีความสุข คนอื่นมีความสุข ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ เช่นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์จริยธรรมขั้นที่สามเป็นขั้นที่สูง ได้แก่ การกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่ต้องการเอาหน้าให้ทำบุญเจียบ ๆ ทำแล้วไม่แอบอ้าง เช่น ทำรายงานส่งอาจารย์ด้วยความมานะของตนเอง ได้เกรดด้วยความภูมิใจ

บัญญัติ 10 ประการของนักการเมืองของท่านวันมูหะมัด นอมะทา (อมร รักษาสัตย์ , 2544) ประกอบด้วย

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

1. ต้องเคารพต่ออธิปไตยของประชาชน ยอมรับว่าชาวบ้านคือเจ้าของอำนาจ นักการเมืองคือผู้แทน
2. นักการเมืองต้องซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
3. รับผิดชอบต่อหน้าที่ในเรื่องทั่ว ๆ ไป
4. นักการเมืองต้องมีความยุติธรรม เพราะนักการเมืองต้องดูแลคนส่วนใหญ่ เมื่อจะต้องดูแลคนส่วนใหญ่แล้ว ก็ต้องมีความยุติธรรม
5. นักการเมืองต้องฟังความคิดเห็นของชาวบ้านและผู้อื่น หูของนักการเมืองต้องรับฟังความทุกข์ยากของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข
6. นักการเมืองต้องมีความเสียสละ นักการเมืองต้องมีเหตุผล เลี่ยงกันด้วยเหตุด้วยผล
7. นักการเมืองต้องขยันหมั่นเพียร
8. นักการเมืองต้องอ่านหนังสือให้มีความรอบรู้และทันสมัย
9. นักการเมืองต้องตรงต่อเวลา
10. นักการเมืองต้องสร้างสรรค์ และตัดสินใจทำประโยชน์ต่อสาธารณชนต่อส่วนรวม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักการเมืองคือผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ทำหน้าที่ทางการเมือง เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกหรือเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเข้ามาเป็นนักการเมืองนั้นจะต้องผ่านการเลือกตั้งจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่บริหารงาน

ปัญหาการขาดหลักจริยธรรมของสังคมไทย

ในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมมีเรื่องทางศาสนา การเปลี่ยนแปลงทางสังคมค่านิยม การนำวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมเข้ามาจากต่างวัฒนธรรม การทุจริตพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมองเยาวชนหลายประการ ที่สำคัญ ๆ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาการเหินห่างจากศาสนา ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เยาวชนและประชาชนจำนวนมากเห็นศาสนาเป็นเรื่องคร่ำครึหลงมกยไร้สาระเห็นศาสนาและธรรมะเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ไม่ช่วยทำให้ท้องอืด บางคนเห็นพระบางรูปปฏิบัติตนไม่ดี ไม่อยู่ในธรรมวินัย เลยกินนั้บถือพระและศาสนาแทนที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและทำนุบำรุงศาสนาให้มีความมั่นคง
2. ปัญหาการเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ปัจจุบันอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์กระแสโลกาภิวัตน์เป็นกระแสโลกและกระแสทางวัตถุนิยม ทำให้คนตกเป็นทาส

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

ทางวัตถุนิยมและบริโภคนิยมทำให้คนมุ่งแสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุ มีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้นเห็นแก่ผู้อื่นน้อยลง ขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อนนี้สังคมเคยยกย่องคนดีมีคุณธรรม คนที่ประพฤติผิดศีลธรรม ทูจริตคดโกงจะถูกประณามและไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย แต่ในปัจจุบันนี้สังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะประพฤติผิดศีลธรรม ได้เงินมาโดยการทุจริตคดโกง

4. ปัญหาการรับวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมจากต่างประเทศ ความสะดวกในการคมนาคมและความรวดเร็วในการสื่อสารทำให้วัฒนธรรมต่างประเทศและชาวต่างประเทศหลั่งไหลมาสู่ประเทศไทยมากมายวัฒนธรรมต่างประเทศบางอย่างและชาวต่างประเทศหลายคนได้ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่วัฒนธรรมอันดีงามของคนไทย ประชาชนและเยาวชนจำนวนไม่น้อยได้รับวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมจากต่างประเทศ อาทิ ในเรื่องดนตรีเพลง การแต่งกาย กิริยามารยาทภาษา ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

5. ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง สาเหตุการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง มีหลายประการ ที่สำคัญได้แก่การขาดคุณธรรม โดยเฉพาะขาดการระมัดระวังต่อบาปและเกรงกลัวต่อบาปการขาดอุดมการณ์และอุดมคติ มีค่านิยมที่ผิดใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายความบกพร่องของผู้บังคับบัญชา ความเพิกเฉยของประชาชน

6. ปัญหาความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน เยาวชนได้รับการยกย่องให้เป็นหัวใจ และอนาคตของชาติ ความประพฤติของเยาวชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการศึกษาอบรมในด้านศีลธรรมและจิตใจ จึงมีผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและความเจริญก้าว (พระครูพิศาลจริยากร เลขธมโม, และคณะ, 2562)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สังคมไทยกำลังพัฒนา เพื่อเจริญตามแบบอย่างประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้เพราะเรามองเห็นแต่ผลของการพัฒนาของประเทศที่เจริญแล้ว แต่ไม่ใส่ใจกับกระบวนการพัฒนาของประเทศเหล่านั้น มุ่งแต่จะเสพผลของความเจริญ คือ ความสะดวกสบาย ความมั่งคั่งรุ่งเรืองทางวัตถุ แต่ยังขาดจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นต้น

ลักษณะความเสื่อมทางจริยธรรม

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมทางจริยธรรมในปัจจุบัน มีดังนี้ (พระครูพิศาลจริยากร เลขธมโม, และคณะ, 2562) สามารถสรุปได้ดังนี้

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

1. การครอบงำของวัตถุนิยมและอำนาจนิยม การวัดคุณค่าความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างกันยังต้องอาศัยเงินและวัตถุ ซึ่งต่างไปจากอดีตที่ใช้น้ำใจ เช่น การแสดงความรักของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ ตลอดจนทุกระดับและทุกสถาบันในสังคมไทยนิยมใช้อำนาจในการแก้ปัญหา รวมถึงบทบาทสื่อมวลชนที่มักส่งเสริมค่านิยมที่สวนทางกับศีลธรรม เป็นต้น

2. ความล้มเหลวของสถาบันทางศีลธรรม เมื่อเงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้สถาบันทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน วัดและโรงเรียน ซึ่งเคยมีบทบาทในการกล่อมเกลาสำนึกทางศีลธรรมแก่ผู้คนอ่อนแอลงและไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็งอีกต่อไป ดังจะเห็นจากสถิติของการหย่าร้าง การแตกแยกของครอบครัวทำให้เกิดความห่างเหิน พ่อแม่ไม่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้การศึกษาแก่ลูก เป็นต้น

3. การเมืองที่ไม่โปร่งใส กลายเป็นระบบการเมืองที่เปิดช่องโหว่ให้เกิดปัญหาจริยธรรมเช่น เปิดโอกาสให้มีการคอร์รัปชัน เปิดโอกาสให้ผู้มีอิทธิพลใช้เงินสร้างฐานอำนาจจนสามารถเข้ามาเป็นรัฐบาลได้ แล้วใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ผลประโยชน์พวกพ้อง เป็นต้น

4. ระเบียบสังคมที่ให้รางวัล ส่งเสริมหรือบีบบังคับให้คนเห็นแก่ตัว อันเกิดจากสังคมไม่เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎระเบียบจึงเกิดพฤติกรรมที่คนทำผิดไม่ถูกลงโทษ แต่กลับได้รับผลดี เช่น ระบบยุติธรรมที่ไม่โปร่งใสและอยู่ใต้อำนาจเงิน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้ความคิดถูกวิธีความรู้จักคิดคิดเป็นหรือคิดอย่างมีระเบียบ การรู้จักมองรู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงและโดยวิธีคิดหาเหตุผล ดังนั้นจึงต้องมีความรับผิดชอบมากกว่าปกติ ปัญหาเรื่องจริยธรรมของนักการเมืองจึงกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและนับวันจะกลายเป็นประเด็นทางการเมืองที่กระทบกันมาก เป็นต้น

สรุป

จริยธรรมคือหลักการประพฤติดปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับกันว่าดีงามในสังคมนั้น ๆ อาจจะมาจกหลักคำสอนทางศาสนาหรือศีลธรรม และเป็นแบบสากลที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มอาชีพที่กำหนดขึ้นก็เรียกว่าเป็นจรรยาบรรณ พฤติกรรมที่ผิดจากจริยธรรมมาจากหลาย ๆ เหตุปัจจัย จริยธรรมเป็นกฎระเบียบของสังคมที่สร้างขึ้นมา และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มบุคคลในสังคมรวมทั้งตัวเราเองด้วย เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ดีงามที่แสดงออกทางกาย วาจา ในด้านการปฏิบัติ นั้นรัฐควรริบเร่งดำเนินการเพื่อปลูกฝังจริยธรรม รัฐเร่งออกกฎหมายลงโทษผู้กระทำผิด

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566

จริยธรรม ศีลธรรม เพื่อให้หลาบจำ และเร่งวางระเบียบการบริหารที่เป็นระบบ ตรวจสอบได้เพื่อป้องกันการทุจริต ฉ้อโกง ตลอดจนวางระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาจริยธรรมของประชาชน รวมทั้งมีการรณรงค์เพื่อสร้างตัวแบบของคนดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและนักการเมืองที่ดีที่เป็นตัวแบบให้แก่สังคมได้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กীরติ บุญเจือ. (2538). **จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2539). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย วงศ์สังขะ. (2554). “**คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปร่ง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ**”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2532). **ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2552). **ประชาธิปไตยรากลึก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- บุญมี แทนแก้ว. (2541). **จริยธรรมกับชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- พระครูพิศาลจริยากร เลขหมโม, และคณะ. (2562). **จริยธรรม: ปัญหาพฤติกรรมและการจัดการในปัจจุบันของสังคมไทย**. วารสาร **มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**. 5(2), 131-145.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2540). **พระพุทธศาสนากับพัฒนาคนและสังคม**. กรุงเทพมหานคร : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2555). **พุทธธรรมฉบับปรับขยาย**. พิมพ์ครั้งที่ 35. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เพ็ทแอนด์โฮมจำกัด.
- พระเมธีวราภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2534). **ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์และจริยศึกษา ความรู้คู่คุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2566
- พระราชวรมนูณี (ป.อ. ปยุตโต). (2528). **พจนานุกรมฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2543). **การเมืองการปกครองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วศิน อินทสระ. (2541). **พุทธจริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ทองกวาว.
- วิทย์ วิศเวทย์. (2530). **จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- อมร รักษาสัตย์. (2544). การกระจายอำนาจที่ผิดพลาดซ้ำซากของมหาดไทยและนักการเมือง. **วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช**, 8 (2), 18-24.
- Barbara MacKinnon. (2004). **Ethics: Theory and Contemporary Issues**. 4th ed. Toronto: Wadsworth.
- Joseph Mendola. (2006). **Goodness and Justice: A Consequentialist Moral Theory**. New York: Cambridge University.